

Aan:
Mevrouw Sharon A.M. Dijkma
Staatssecretaris van Economische
Zaken

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Betreft Natuurlijk verder –
Rijksnatuurvisie
Uw brief van 11 april 2014
Uw kenmerk DGNR-NB / 14054453

17 mei 2014

Geachte Mevrouw Dijkma,

Het Kenniscentrum Groen & Handicap gaat hierbij in op uw uitnodiging om te reageren en waar mogelijk kansen te benutten om samen te werken aan natuur, gedaan bij bovengenoemde brief aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Het Kenniscentrum Groen & Handicap sluit vooral aan op uw vraag hoe we het publieke belang van natuur effectiever in ons aller belang kunnen benutten.

- Vooraf:

Alle burgers en - inderdaad - niet in de laatste plaats jongeren(ook zij met een beperking!), hebben behoefte aan groen in de directe omgeving om te ontspannen, te sporten, vrijheid te ervaren en op verhaal te komen.

Als Kenniscentrum Groen & Handicap vallen ons na jaren van systematische visitaties - in onze ogen daarbij relatief makkelijk vermijdbare- obstakels op in het publieke domein van groen, natuur en landschap (zie www.natuurzonderdrempels.nl).

- Wat zou uw 'boodschap' zijn aan anderen (overheden, bedrijven, maatschappelijke organisaties)? Wat zouden zij volgens u meer of anders moeten doen?

Die vastaties vonden en vinden plaats bij Nationale Parken en alle grote terreinbeherende organisaties. Ook zij zullen inhoud moeten geven aan het VN-verdrag voor mensen met een handicap (dat in 2015 door Nederland geratificeerd gaat worden) ofwel uw huidige rijksdoel "inclusief beleid" of zo u wilt: mee kunnen doen door allen.

De bereikbaarheid, toegankelijkheid, bruikbaarheid (btb) én informatievoorziening over bos- en natuurgebieden en landschappen voor mensen met een beperking kan, met relatief geringe financiële inspanningen, véél beter!

Het gaat om een relatief grote groep mensen; volgens het CBS (en andere bronnen) heeft zo'n 15 % van de Nederlandse bevolking te kampen met enige vorm van lichamelijke beperking (mobiliteit of gezichtsvermogen) en met de veroudering van de bevolking in de komende decennia zal dat aantal alleen maar toenemen.

- Hoe kunnen we in onze samenleving en in onze economie verstandiger en slimmer met natuur omgaan?

Aansluitend op uw constatering (blz. 32.), dat recreatie en toerisme een uitgelezen mogelijkheid bieden om natuur en economische activiteiten elkaar positief te laten beïnvloeden (mensen met een beperking zijn immers ook net als de anderen "consumenten" bij horeca enz. enz.) stellen wij u voor ook op regionale schaal, door gemeenten en provincies, in het beleid voor de ruimtelijke ordening en in gebiedsprocessen te laten zoeken naar versteviging van natuur en recreatie door aandacht voor bereikbaarheid, toegankelijkheid, bruikbaarheid (btb) én informatievoorziening over bos- en natuurgebieden en landschappen voor mensen met een beperking.

Het belang dat u – terecht – hecht aan goede routenetwerken voor de ontsluiting van natuur en voor de verbinding met bijvoorbeeld cultuurhistorie, buitensport en recreatiebedrijven, geldt ook voor mensen, die gebruik moeten maken van een rolstoel (korte ommetjes) of een scootmobiel!

Daarnaast lijkt de Actieagenda Gastvrijheid en Natuur, gericht op een grotere onderlinge synergie, bij uitstek geschikt om bereikbaarheid,

toegankelijkheid, bruikbaarheid (btb) én informatievoorziening over bos- en natuurgebieden en landschappen voor mensen met een beperking kritisch te bezien en waar nodig van oplossingen te voorzien.

Immers de gastvrijheidsector is goed voor 2,9% van ons Bruto Nationaal Product en 3,8% van de werkgelegenheid en mensen met een beperking hebben geen andere behoeften in bos en natuur dan mensen zonder beperking!

- Conclusie

Mogen wij erop vertrouwen dat de agenda die u in 2014 gaat publiceren als uitwerking van de Sectorvisie Vinden, Verrassen en Verbinden en waarbij het natuurbeleid van de overheid wordt gekoppeld aan de topsectoraanpak van de gastvrijheideconomie ingaat op de noodzaak de bereikbaarheid, toegankelijkheid, bruikbaarheid (btb) én informatievoorziening over bos- en natuurgebieden en landschappen voor mensen met een beperking kritisch te bezien en waar nodig- en mogelijk- van oplossingen te voorzien?

- Hoe ziet u uw eigen rol daarin?

Wij, de vrijwilligers van het Kenniscentrum Groen & Handicap ondersteund door een 2 tal externen, willen met enthousiasme onze uitstekende contacten in deze met Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en De12Landschappen voortzetten en daarbij onze kennis en ervaring (mede opgebouwd met financiële hulp van het Revalidatiefonds) in beginsel "om niet" beschikbaar stellen.

Tenslotte willen wij u desgewenst graag van nader advies dienen.

Het Kenniscentrum Groen & Handicap,
www.natuurzonderdrempels.nl

Ir. Kees Kuijken, voorzitter
KKuijken@xs4all.nl

C.J van Helteren, secretaris
cjhelteren01@hetnet.nl

Secr.:Reigershof 1 4921 VP MADE